

BOZOK ÜNİVERSİTESİ

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI

İÇ DENETİM TANITIM KİTAPÇIĞI

2015

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI

İÇ DENETİM TANITIM KİTAPÇIĞI

Bu kitapçık 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri ile uluslararası kabul görmüş standartlara uygun olarak kamu idarelerinde oluşturulan İç Denetim işlev ve yaklaşımının açıklanması, anlaşılır ve bilinir kılınması ve tanıtılması için hazırlanmıştır.

Kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin en önemli unsurlarından birisi olan İç Denetim, iç kontrolün etkinliğinde ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasında, üst yönetime güvence ve danışmanlık hizmeti sağlanmasında önemli bir işlev üstlenmiştir.

İÇ DENETİM NEDİR?

5018 Sayılı Kanunda İç Denetim; “Kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti” şeklinde tanımlamıştır.

İç Denetim bu faaliyetleri, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirir.

İÇ DENETİMİN TEMEL BİLEŞENLERİ NELERDİR?

- Değer Katma
- Güvence Sağlama ve Danışmanlık
- Belirlenmiş Standartlara Uygunluk
- Bağımsızlık
- Risk Odaklı Denetim
- Meslek Ahlak Kuralları

İÇ DENETİM FAALİYETİNİN AMACI NEDİR?

Kamu idarelerinin faaliyetlerinin amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanmasını ve yürütülmesini,

Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını; bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini,

Kamu idaresinin faaliyetlerini olumsuz etkileyebilecek risklerin tanımlanması, gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak ve ayrıca;

Risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerini geliştirmede idarelere yardımcı olmak üzere bağımsız ve tarafsız bir danışmanlık hizmeti vermek.

İÇ DENETİM FAALİYETİNİN KAPSAMI

Kamu idarelerinin tüm birimlerinin tüm işlem ve faaliyetleri iç denetim faaliyeti kapsamındadır.

İÇ DENETİM UYGULAMALARI NELERDİR?

Kamu idarelerinde yapılacak iç denetim aşağıda belirtilen denetim uygulamalarını kapsar:

Uygunluk Denetimi: Kamu idarelerinin faaliyet ve işlemlerinin ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uygunluğunun incelenmesidir.

Mali denetim: Gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerle ilişkin hesap ve işlemlerin doğruluğunun; mali sistem ve tabloların güvenilirliğinin değerlendirilmesidir.

Sistem denetimi: Denetlenen birimin faaliyetlerinin ve iç kontrol sisteminin; organizasyon yapısına katkı sağlayıcı bir yaklaşımla analiz edilmesi, eksikliklerinin tespit edilmesi, kalite ve uygunluğunun araştırılması, kaynakların ve uygulanan yöntemlerin yeterliliğinin ölçülmesi suretiyle değerlendirilmesidir.

Bilgi teknolojileri denetimi: Denetlenen birimin elektronik bilgi sistemlerinin sürekliliğinin ve güvenilirliğinin değerlendirilmesidir.

Performans denetimi: Yönetimin bütün kademelerinde gerçekleştirilen faaliyet ve işlemlerin planlanması, uygulanması ve kontrolü aşamalarındaki etkililiğinin, ekonomikliğinin ve verimliliğinin değerlendirilmesidir.

İÇ DENETİM SÜRECİ HANGİ AŞAMALARDAN OLUŞUR?

PLANLAMA

DENETİMİN
YÜRÜTÜLMESİ

RAPORLAMA

DENETİM
SONUÇLARININ
İZLENMESİ

İÇ DENETÇİ KİMDİR?

5018 sayılı Kanunda İç Denetimin İç Denetçiler tarafından yürütülebileceği öngörülmüştür. Kamu İdarelerinde İç Denetçi olarak atanabilmek için İç Denetim Koordinasyon Kurulu (İDKK) tarafından verilen "Kamu İç Denetçi Sertifikası"na sahip olmak zorunludur.

İç Denetçi Kurumun amaçlarını gerçekleştirmesi, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanması yönünde profesyonel bir yaklaşımla, yönetime danışmanlık hizmeti veren ve güvence sağlayan sertifikalı meslek elemanıdır.

Görevin yerine getirilmesinde bağımsız olan İç Denetçiler, bu görevlerini yerine getirirken İDKK tarafından belirlenen ve uluslararası kabul görmüş denetim standartları ve meslek ilkelerine uyarlar.

İÇ DENETÇİLERİN GÖREVLERİ NELERDİR?

5018 sayılı Kanunda İç Denetçilerin görevi aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

- Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek,
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak,
- Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak,
- İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek,
- Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak,
- Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak,
- Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlandığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek,
- Suç teşkil eden durumlara ilişkin tespitlerini üst yöneticiye bildirmek.

İç denetçi bu görevlerini, İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen ve uluslararası kabul görmüş kontrol ve denetim standartlarına uygun şekilde yerine getirir. İç denetçi, görevinde bağımsızdır ve iç denetçiye asli görevi dışında hiçbir görev verilemez ve yaptırılamaz.

İÇ DENETÇİLERİN YETKİLERİ NELERDİR?

- Denetim konusuyla ilgili elektronik ortamdakiler dahil her türlü bilgi, belge ve dokümanlar ile nakit, kıymetli evrak ve diğer varlıkların ibrazını ve gösterilmesini talep etmek,
- Denetlenen birim çalışanlarından, iç denetim faaliyetlerinin gereği olarak yardım almak, yazılı ve sözlü bilgi istemek,
- Denetim faaliyetinin gerektirdiği araç, gereç ve diğer imkânlardan yararlanmak,
- Denetimi engelleyici tutum, davranış ve hareketleri üst yöneticinin bilgisine intikal ettirmek.

İÇ DENETÇİLERİN SORUMLULUKLARI NELERDİR?

- Mevzuata, iç denetim yönergesine, denetim ve raporlama standartlarına ve etik kurallara uygun hareket etmek,
- Mesleki bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirmek,
- İç denetim faaliyetlerinde yetki ve ehliyetini aşan durumlarda iç denetim birimi başkanını haberdar etmek,
- Verilen görevin tarafsız ve bağımsız olarak yapılmasına engel olan durumların bulunması halinde, durumu iç denetim birimi başkanına bildirmek,
- Denetim raporlarında kanıtlara dayanmak ve değerlendirmelerinde objektif olmak,
- Denetim esnasında elde ettiği bilgilerin gizliliğini korumak.

İÇ DENETİM KOORDİNASYON KURULUNUN(İDKK) GÖREVLERİ

İç Denetim Koordinasyon Kurulu, kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini izlemek, bağımsız ve tarafsız bir organ olarak hizmet vermek üzere aşağıdaki görevleri yürütür:

- * İç denetime ilişkin denetim ve raporlama standartlarını belirlemek, denetim rehberlerini hazırlamak ve geliştirmek.
- * Uluslararası uygulamalar ve denetim standartlarıyla uyumlu risk değerlendirme yöntemlerini geliştirmek.
- * Kamu idarelerinin denetim birimleri ile işbirliğini sağlamak.
- * Yolsuzluk veya usulsüzlüklerin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması konusunda önerilerde bulunmak.
- * Risk içeren alanlarda iç denetçilere program dışı özel denetim yaptırılması için kamu idarelerine önerilerde bulunmak.
- * İç denetçilerin eğitim programlarını düzenlemek.
- * İç denetçiler ile üst yöneticiler arasında görüş ayrılığı bulunması halinde anlaşmazlığın giderilmesine yardımcı olmak.
- * İdarelerin iç denetim raporlarını değerlendirerek sonuçlarını konsolide etmek suretiyle yıllık rapor halinde Maliye Bakanına sunmak ve kamuoyuna açıklamak.
- * İşlem hacimleri ve personel sayıları dikkate alınmak suretiyle idareler ile ilçe ve belde belediyeleri için iç denetçi atanıp atanmayacağına karar vermek.

- * İç denetçilerin atanmasına ilişkin diğer usulleri belirlemek.
- * İç denetçilerin uyacakları etik kuralları belirlemek.
- * Kalite güvence ve geliştirme programını düzenlemek ve iç denetim birimlerini bu kapsamda değerlendirmek.

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞININ KURULMASI

İç Denetime ilişkin düzenlemeler 5018 sayılı Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan ikincil ve üçüncül düzey mevzuatlarda yer almıştır.

5018 sayılı Kanunda, doğrudan üst yöneticiye bağlı “İç Denetim Birim Başkanlıklarının” kurulabileceği belirtilmiştir.

Üniversitemiz İç Denetim Birimi Başkanlığı 2014 Yılı Aralık ayında kurulmuş olup Birim Başkanı dahil 3 İç Denetçi görev yapmaktadır.

İÇ DENETİME İLİŞKİN MEVZUAT

Birincil düzey mevzuat:

5018 sayılı Kanunun ilgili maddeleri

5436 sayılı Kanunun ilgili maddeleri

İkincil Düzey Mevzuat:

Mahalli İdarelere İç Denetçi Kadrosu İhdasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararnamesi

İç Denetçi Kadro Tahsisine Yönelik Bakanlar Kurulu Kararnamesi

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği

İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Kadro Tahsisi İle İlgili Bakanlar Kurulu Kararı

Mahalli İdareler Kadro Tahsisi İle İlgili Bakanlar Kurulu Kararı

Üçüncül Düzey Mevzuat:

Kamu İç Denetim Genel Tebliği

Üst Yönetici Rehberi

Kamu İç Denetim Rehberi

Kamu İç Denetim Standartları

Kamu İç Denetçileri Meslek Ahlak Kuralları

Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller

İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı

5018 Sayılı Kanununun Geçici 21 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller

5018 Sayılı Kanunun Geçici 21 inci Maddesinin Beşinci Fıkrası Kapsamındaki Sertifika Eğitimi ve Sınavlarına İlişkin Esas ve Usuller

İç Denetçi Atamaları ve İç Denetim Uygulamaları Genelgesi

Kamu iç Denetim Yazılımı (İçDen) Kullanım Yönergesi

2014-2016 Dönemi Kamu İç Denetim Strateji Belgesi

Bozok Üniversitesi İç Denetim Birimi Başkanlığı

Bozok Üniversitesi Rektörlüğü

Erdoğan Akdağ Kampüsü

İdari Birimleri Binası/ YOZGAT

Telefon: 0 (354) 212 44 42 / 7766

e-posta: ic.denetim@bozok.edu.tr

